

Рак – всесвітня проблема. [MINISTRY OF HEALTH]

Злоякісні новоутворювання залишаються актуальною проблемою для багатьох країн світу. Сьогодні смертність від онкологічних захворювань займає друге місце після серцево-судинної патології, а за прогнозом ВООЗ у 2020 році вона посяде перше...

Злоякісні новоутворювання залишаються актуальною проблемою для багатьох країн світу. Сьогодні смертність від онкологічних захворювань займає друге місце після серцево-судинної патології, а за прогнозом ВООЗ у 2020 році вона посяде перше місце. В Україні, як і в усіх розвинених країнах світу, триває стабільне підвищення рівня онкологічної захворюваності. За даними спеціалістів Єврокомісії кожен 4-й житель країн Європи помирає від злоякісних новоутворювань. Щорічно реєструється 4 млн. нових випадків онкологічних захворювань, рак забирає життя 837 тисяч європейців. В Україні щороку хворіє на онкопатологію близько 160 тисяч людей, біля 100 тисяч з них помирає від цієї хвороби. Станом на 1 січня 2004 року на обліку в онкологічних установах України перебувало 818026 хворих. Рівень захворюваності серед чоловіків вищий, ніж серед жінок: до 75 років життя злоякісні новоутворювання в Україні вражають кожного 3 – 4 чоловіка та кожену 5 – 6 жінку. У структурі захворюваності чоловічого населення перше місце посідають злоякісні новоутворення легенів (21,4%), друге – шлунка (10,6%), третє – шкіри за винятком меланоми (11,4%). У жінок найбільш розповсюджений рак молочної залози (18,8%), шкіри (13,8%), шлунка (6,9%), тіла матки (7,9%), шийки матки (6,1%).

Сьогодні існує декілька теорій щодо причин онкологічної патології. Але безперечним залишається той факт, що на виникнення злоякісних новоутворень впливають техногенні фактори, забрудненість навколишнього середовища, стресові ситуації, нераціональне харчування (зокрема вживання продуктів, що містять канцерогени), порушення здорового способу життя тощо. Ці всі фактори призводять до зростання захворюваності. Сьогодні усі випадки захворювання на онкопатологію внесено до канцер-реєстру, що дає можливість проводити моніторинг та аналіз патології.

Але онкологічні хвороби, як стверджують фахівці, не є вироком. В Україні не дивлячись на зростання захворюваності (1991р. – 305,2 на 100 тис. населення; 2003р. – 325 на 100 тис. населення), спостерігається зменшення смертності від онкопатології (1991р. – 201,5 на 100 тис. населення; 2003р. – 194,9 на 100 тис. населення). Це свідчить про певні досягнення у галузі онкології наших лікарів. Але разом з тим, стан надання медичної допомоги онкологічним хворим все ще не відповідає реальним потребам.

Одним з гострих питань є проблема раннього виявлення злоякісних новоутворень. Сучасне діагностичне обладнання (ендоскопічне, для ультразвукової діагностики, спіральні томографи) дозволяє не лише виявити злоякісні новоутворення, але й визначити об'єм пухлинної маси та стан оточуючих органів. У 2004 році за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів заплановане придбання сучасне обладнання для спеціалізованих медичних закладів. Але раннє виявлення онкопатології залежить від проведення профоглядів та самообстежень. Сьогодні кожна четверта пухлина діагностується на IV стадії при наявності віддалених метастазів. Необізнаність населення, низька поінформованість щодо проявів та профілактики онкопатології, а також низький рівень самовиявлення новоутворень, наприклад, раку молочної залози жінками, негативно впливають на стан захворюваності. А між іншим, проведення своєчасної діагностики і виявлення захворювання на ранніх стадіях є одним з шляхів не лише досягнення максимальних результатів, а й оптимізації використання державних коштів. Наприклад, при першій стадії раку молочної залози відсоток виживаності становить 92%, а при 4 стадії – 13 – 14%.

Світовий досвід доводить, що адекватне лікування дозволяє досягти стійкої ремісії онкопатології та забезпечити хворому якісне життя. В Україні створена і успішно працює з 1992 року спеціалізована онкологічна служба. Сьогодні Україна володіє потужним фаховим потенціалом, досвід вітчизняних лікарів переймають британські та американські вчені. Вітчизняні науковці розробляють нові сучасні технології та методики лікування, в клініках України проводяться найскладніші оперативні втручання. Але першочерговим завданням на сьогоднішній день, над яким працюють провідні фахівці, є створення єдиних протоколів лікування. 100%-ве фінансування у 2003 році Національної програми „Онкологія” на 2002 – 2006 роки дозволило безкоштовно забезпечити онкохворих ліками першого ряду. Але не дивлячись на кардинальні зміни, які відбулися за два роки реалізації Програми „Онкологія”, залишились питання, що потребують вирішення найближчим часом. Як зазначив Міністр охорони здоров'я України Андрій Підаєв, звертаючись до вітчизняних онкологів: „Основні завдання, які стоять перед онкологічною службою України – це в першу чергу забезпечення ранньої діагностики онкопатологій, проведення адекватного лікування на ранніх стадіях захворювання, забезпечення максимально-можливого подовження життя хворого, раціональне використання державних коштів шляхом введення нових протоколів лікування, збереження кадрового потенціалу. На мою думку, є ще один дуже важливий аспект – посилення профілактичної та просвітницької роботи серед населення”.